

DECIZIE
mun. Hîncești

din 22 mai 2020

nr. 03/22

**Cu privire la gradul de pregătire a lucrărilor agricole
și situația creată în sectorul agrar**

Examinînd nota informativă privind gradul de pregătire a lucrărilor agricole și situația creată în sectorul agrar și măsurile ce urmează a fi întreprinse întru combaterea calamității naturale (Fenomenul meteorologic-seceta) precum și dezvoltarea sectorului agricol din raion, în scopul actualizării și implementării practice a obiectivelor strategice de dezvoltare a raionului Hîncești, în temeiul proceselor-verbale a comisiilor locale pentru situații excepționale, în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr.1076/2010, în temeiul art. art.43, alin.(2), 46, alin.(1) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Consiliul Raional Hîncești precum și în baza solicitărilor unui grup de consilieri raionali **DECIDE**:

1. Se ia act de Nota informativă prezentată de șeful Direcției Agricultură și Alimentație Hîncești (dl Ion SÎRBU) cu privire la gradul de pregătire a lucrărilor agricole și situația creată în sectorul agrar (Anexa nr. 1);
2. Se obligă, Direcția Agricultură și Alimentație Hîncești de a înainta un demers către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, în scopul luării măsurilor oportune pentru prevenirea și lichidarea consecințelor situațiilor excepționale prin declararea de “situație excepțională în domeniul agriculturii din raionul Hîncești”;
3. Se atenționează factorii de decizii din teritoriul raionului Hîncești asupra atitudinii fata de procesele agrotehnice ca:
 - Implementarea tehnologiilor avansate de prelucrare a solului, care va asigura păstrarea structurii intacte a acestuia, acumularea umidității și minimalizarea eroziunii;
 - Promovarea soiurilor și hibridilor de plante omologate în fitotehnie, viticultură, horticultură, în conformitate cu recomandările instituțiilor științifico-practice pentru raionul Hîncești;
 - Folosirea tehnologiilor avansate de cultivare, protecție integrală și respectarea asolamentelor.
4. În scopul revitalizării sectorului zootehnic, restabilirii efectivului de animale, obținerii unei productivități înalte a producției animaliere, se vor întreprinde măsuri de inițiere în vederea implementării tehnologiilor moderne și

- înlocuirea șeptilului de animale cu rase cu productivitate înaltă .
5. Controlul executării prezentei decizii se pune în sarcina Comisiei Raionale pentru Situații Excepționale și a vicepreședintelui raionului Hîncești, dl Dumitru CORNEI.

Președintele ședinței

Contrasemnează:

Secretarul Consiliului Raional Hîncești

Vasile SECU

Elena MORARU TOMA

Notă informativă
la proiectul de decizie
”Cu privire la gradul de pregătire a lucrărilor agricole
și situația creată în sectorul agrar”

Stimate dle președinte,
Domnilor consilieri,
Onorată asistență!

Până a trece la întrebarea din ordinea de zi, voi face un scurt istoric privind condițiile meteorologice create în toamna anului 2019 și în perioada decembrie 2019 - mai 2020, influența acestora asupra culturilor agricole.

Toamna 2019 a fost anomal de caldă și în general cu insuficiență de precipitații. Temperatura medie a aerului pentru sezonul (septembrie-noiembrie) a fost în fond mai ridicată față de valorile normei cu 3-4 ° C, ceea ce se semnalizează în medie o dată în 20-30 ani.

Cantitatea de precipitații pentru sezonul (septembrie-noiembrie) pe o mare parte a raionului a constituit 35 - 85mm (30-75 % din normă).

Regimul termic ridicat și deficitul de precipitații au creat condiții nefavorabile pentru efectuarea semănatului culturilor de toamnă.

Unele gospodării agricole au început semănatul în decada a doua a lunii septembrie. Semănatul masiv s-a efectuat în luna octombrie.

Rezultatele de umezeală productivă și semănăturile cu grâu de toamnă pe terenurile cu arătură de toamnă și semănăturile cu grâu de toamnă au constituit 1-13 mm (5-60% din normă), rezervele de umezeală productivă nu au depășit 10-55 mm, aceasta constituie (10 -70%) din normă .

În decursul lunii octombrie temperatura medie a aerului a fost mai ridicată față de valorile normei cu 2-3 °C în luna noiembrie cu 4-5 °C ceea ce se întâmplă o dată în 10-20 de ani, an analog am avut în 2013.

În luna octombrie în sol am avut umiditate (20-65 % din normă). Ca rezultat semănatul sa efectuat târziu, de aici e și rezultatul că dezvoltarea culturilor de toamnă a avut loc cu întârziere în fond de o lună față de termenii obișnuiți.

Din cauza regimului termic ridicat s-a semnalat vegetația slabă a culturilor de toamnă. Culturile de toamnă s-au aflat în fazele frunza a treia și înfrățire. Scăderea temperaturii medii zilnice a aerului la sfârșitul lunii decembrie până la +3 °C și mai jos au întrerupt vegetația culturilor de toamnă. Reieșind din toate expuse așa condiții s-au semnalizat și în alți ani.

Seceta care persistă în urma schimbărilor climatice afectează producția agricolă și implicit, securitatea alimentară a țării. Conform datelor statistice noi suntem o dată în 3-4 ani afectați de secetă, dar în ultimul timp chiar în fiecare al doilea an.

Anul 2019 a fost urmat de focare de secetă masivă. În ansamblu în raion, în perioada caldă a anului, aprovizionarea naturală cu apă a producției cu valoare înaltă: fructe, pomușoare și legume constituie numai 40-60% din cantitatea necesară.

Probele la umiditate ne arată că în sol este o insuficiență considerabilă de umiditate. La moment unele gospodării de acum au resemănat culturile de rapiță.

Dacă în timpul apropiat nu vor cădea ploi, atunci va fi nevoie de resemănat și majoritatea culturilor spicoase. La moment sunt compromise la 80 % din culturile însămânțate. La fel sunt compromise și culturile de mazăre, plantele aromatice și chiar culturile perene. La culturile perene de acum se observă o deshidratare totală.

Vă informăm privitor la monitorizarea situației create în raion în urma afectării de secetă, înghețuri și grindină a culturilor agricole. În fiecare primărie a raionului, a fost creată comisia pentru evaluarea pagubelor culturilor agricole produse de seceta, înghețuri și grindină din toamna anului 2019 – primăvara anului 2020. Ca urmare s-au constatat următoarele pagube.

NOTĂ INFORMATIVĂ
cu privire la situația creată în raion ca urmare a secetei 2019 – 2020 și
temperaturilor joase din perioada de primăvară a anului curent

13 mai 2020

N r. d / o	Localitatea	Cultura	ha afectate	% afectării	Paguba estimată, lei
	Fîrlădeni	Grâu 2019	34,66	70	185 400
		Persic	11,74	65	205 480
		Viță de vie 1978	2,6	67	25 650
	Voinescu	Grâu 2019	163	90	879 100
		Orz 2019	3	100	18 600
		Orz 2020	8	100	50 000
		Cais 2018	6	95	199 500
	Șipoteni	Orz 2019	15	80	94 080
		Triticale 2019	20	80	153 600
	Mereșeni	Orz 2019	135	90	965 000
		Orz 2020	30	80	198 000
		Grâu 2019	210	65	1 194 000
	Mirești	Grâu 2019	24,05	100	265 425
		Migdal	13,5	70	918 750
		Caise	3,2	80	175 000
		Prun	0,8	20	32 000
		Orz 2019	1,2	100	17 850

	Pogănești	Grâu 2019	298	70	1 251 800
		Cais	5	70	140 000
	Sărata Galbenă	Rapiță 2019	290	100	2 320 359
		Grâu semințe 2019	107	70	943 740
		Secară semințe elită 2019	12	80	
		Grâu 2019	412	70	1 523 238
		Mazăre 2020	15	30	19 753
		Orz 2020	75	100	459 050
		Orz 2019	318	75	1 576 703
	Bujor	Grâu 2019	361	90	1 489 600
		Măr 2014-2015	16	50	138 000
		Păr 2014-2015	11	90	288 000
	Cioara	Grâu 2019	240,4	77	1 789 940
		Eterooleaginoase	80	80	1 483 653
	Pașcani	Grâu 2019	5	50	15 570
		Orz 2019	2	90	12 690
	Onești	Grâu 2019	147	85	1 093 125
		Orz 2019	2,1	95	31 350
		Cireș 2014	1	100	20 000
		Vișin 2014	2	80	32 000
		Măr 212	1,40	100	112 000
		Cais 2012	3	100	450 000
		Migdal 2009	8,50	100	525 000
		Gutui 2009	16	90	72 000
		Păr 2009	15	50	272 000
		Prun 2010	10	30	162 000
	Dancu	Grâu 2019	130	75	1 216 600
		Orz 2019	53	71	281 520
	Călmățui	Grâu 2019	201	75	1 178 950
		Orz 2019	29,2	62	347 960
	Pervomaisco	Grâu 2019	169	50	1 252 800
		Orz 2019	21	70	179 000
	Cotul-Morii	Grâu 2019	288,4	100	2 234 008
	Obileni	Grâu 2019	78,91	70	474 087,5
		Grâu 2020	20	70	200 000
		Orz 2019	14,64	70	130 275
		Lucerna	13,46	60	107 680
		Persic 2009	1,6	95	124 160
		Cais 2012	1,3	100	65 000
	Cărpineni	Orz 2019	91,3	55	424 491

		Grâu 2019	871,27	60	3 996 126
		Grâu 2020	38	70	193 116
		Orz 2020	2	90	9 108
	Logănești	Lucernă	8,72	66	112 299
		Grâu 2019	31,49	80	193 525
		Orz 2019	2,64	81	24 134
		Persic 2010	0,80	30	7 680
	Leușeni	Grâu 2019	131	100	730 400
	Crasnoarmei scoe	Grâu 2019	348	78	909 993,03
		Orz 2019	24	78	100 740
		Mazăre 2020	30	60	14 400
		Rapiță 2019	65	70	389 025
	Negrea	Grâu 2019	14,58	100	111 700
		Orz 2019	1,11	100	7 775
	Drăgușenii Noi	Grâu 2019	20,86	85	14 420
	Bălceana	Grâu 2019	35,7	79	254 020
	Boghiceni	Grâu 2019	342	90	2 908 710
		Orz 2019	20	90	157 500
	Nemțeni	Orz 2019	3,4	87	23 550
		Grâu 2019	59,4	86	416 447

**Informația
(la data de 13.05.2020)**

**Privitor la constatarea pagubelor cauzate culturilor agricole de secetă pe
raion**

Au prezentat actele 25 primării;

Culturi de câmp compromise 6 087,49 ha.

din ele:

grâu de toamnă	4 616,72 ha;	-
25 578 984,53 lei		
grâu de primăvară	58 ha;	- 393 116 lei
grâu semințe 2019	107 ha;	- 943 740 lei
Secară semințe elită	12 ha;	-
Triticale	20 ha;	- 153 600 lei
orz de toamnă	736,59 ha;	- 4 393 218 lei
orz de primăvară	115 ha;	- 716 158 lei
rapiță de toamnă	355 ha;	- 2 709 384 lei
mazăre	45 ha;	- 34 153 lei
lucernă	22,18 ha.	- 219 979 lei

Eterooleaginoase	80 ha.	- 1 483 653 lei
Viță de vie	2,6 ha.	- 25 650 lei

Culturipomicole compromise 127,84 ha.

din ele:

piersic	14,14 ha;	- 337 230 lei
cais	18,5 ha;	- 1 029 500 lei
migdal	22 ha.	- 1 443 750 lei
prun	10,8 ha;	- 194 000 lei
măr	17,4 ha	- 250 000 lei
păr	26 ha;	- 560 000 lei
cireș	1 ha;	- 20 000 lei
vișin	2 ha;	- 32 000 lei
gutui	16 ha;	- 72 000 lei

Valoarea estimativă a pagubelor 40 590 205,53 lei.

Reducerea dependenței de secetă este o provocare majoră a sectorului agricol pe termen mediu și lung. Irigația, este principala măsură eficientă de optimizare a regimului de umiditate a solului în perioada de vegetație a plantelor.

Noi în raion avem circa 118 bazine acvatică cu suprafața de 1443.25 ha. Care sunt transmise în arendă de către autoritățile publice locale dar cu posibilitatea permiterii irigării pentru agricultură în anumite condiții ex. păstrarea unui nivel anumit minim a debitului de apă etc. La moment avem un studiu de fezabilitate a proiectului, prin irigare la o agricultură performantă.

Proiectul propus tinde să soluționeze problema majoră de restabilire a sistemelor de irigare raionale. Aceasta ar condiționa obținerea unei producții agricole cantitative și calitative prin dezvoltarea și restabilirea agriculturii în raionul Hîncești.

Există probleme, soluționarea cărora are un impact deosebit asupra economiei raionului. Una din aceste probleme rezidă în lipsa terenurilor irigate în raionul Hîncești, pe teritoriul căruia curge râul Prut. Acum câteva decenii, raionul posedă o experiență bogată în domeniul irigării culturilor agricole, mai ales a celor legumicole și de câmp. Terenurile irigate constituiau circa 10 000 ha. Însă în prezent acest sector se află în adâncă stagnare din cauza deteriorării sau lipsei sistemelor de irigare. Sunt create două Asociații ale Utilizatorilor de Apă pentru Irigații din raionul Hîncești. Pudica principală fiind lipsa finanțelor la Agenții Economice.

Bugetul total al proiectului se estimează la suma de circa 411 631 371, 57 lei (cu rețele de distribuție) ori 287 916 195, 37 (fără rețelele de distribuție).

Problema problemelor că nu avem investitori la capitolul dat.

Lucrările agricole de primăvară în anul acesta au început mai devreme ca în alți ani. O parte din acestea au fost finalizate, iar altele sunt în derulare. Pentru acestea sunt toate condițiile necesare.

Asta chiar dacă există riscul înghețurilor și al unor eventuale ninsori. Ori, în acest caz ar putea suferi mai mult plantațiile de mazăre, dar fermierii cunosc acest lucru și își organizează munca astfel încât să aibă cât mai puține pagube.

În altă ordine de idei, se poate specifica că în ultimii ani, în domeniul agrar practic a dispărut noțiunea de „lucrări de primăvară”. Condițiile pronunțate de schimbări climaterice au făcut ca din iarnă să trecem direct în vară, anihilându-se în spațiu o majorare treptată de aproape 10 grade Celsius, care de fapt și constituiau primăvara. Nu putem spune că e tocmai de bine pentru că aceste modificări presupun mai multe riscuri pentru agricultori.

Principalele acțiuni de realizat în bune condiții, actualmente în vizorul Direcției Agricultură și Alimentație Hîncești, sînt:

- finalizarea lucrărilor pentru însămânțări de primăvară,
- fertilizarea cu îngrășăminte chimice a suprafețelor aflate în cultură și acelor ce se vor semăna în primăvară,
- tratamentul semințelor contra bolilor și dăunătorilor, semănatul culturilor de primăvară, lucrările de întreținere a culturilor.

Suprafața totală a terenurilor agricole în raion constituie 72 298 ha

Inclusiv:

- Teren arabil – 56 989 ha;
- Plantații viticole – 7850 ha;
- Plantații pomicole – 2933 ha;
- Plantații de nucifere - 642 ha;
- Alte plantații multianuale- 109 ha.
- Finețe 26
- Pășuni-981
- Pirloagă-2768

În teritoriu activează:

- 150 SRL ce dețin 23 339 ha terenuri agricole;
- 2 – CAP, ce dețin 4001 ha terenuri agricole;
- 2- CA Întreprinzător 31 ha terenuri agricole
- 4– SA, ce dețin 87 ha terenuri agricole;
- 3211 – Gospodării Țărănești, ce dețin 8513 ha;
- 27124 persoane fizice - proprietari, ce dețin 26756 ha terenuri prelucrate sine stătător.
- Altele -9571 (diferite forme de activitate II. Terenuri de pe lingă casă etc.)

În linii generale pentru identificarea unor priorități de dezvoltare mă voi strădui, în limita de timp care mi se acordă, să redau situația cu privire la gradul de pregătire a sectorului agrar pentru lucrările de primăvară.

Pentru ca Agenții Economici din agricultură să fie familiarizați cum mai ușor de lucrat noi în anul 2019 am avut următoarele activități.

Raportul de activitate pentru anul 2019.

Condițiile climaterice din toamna anului trecut au permis însămânțarea culturilor de toamnă pentru roada anului 2020 pe o suprafață de 8811 ha.

Inclusiv:

Grâu de toamnă – 7220 ha;

Orz de toamnă – 800 ha;

Rapiță - 711 ha

Mazăre -45ha

Secară -15ha

Triticale-20.ha

În perioada imediat următoare urmează executarea fertilizării fazi ale suprafețelor în cultură (grâu, orz, rapiță), erbicidarea culturilor, lucrările de combatere a bolilor și dăunătorilor se execută în funcție de tehnologia fiecărei culturi, de posibilitățile materiale ale producătorilor agricoli, de starea terenului, de gradul de îmburuienare a solului, de apariția bolilor și dăunătorilor.

Necesarul de semințe certificate este asigurat de DRSA. DAA informează permanent producătorii agricoli despre stocurile de material semincer, oferte de inputuri, utilaj și tehnică agricolă prin organizarea seminarelor de informare, telefonic și prin e-mailuri. Producătorilor agricoli, însă, le aparține opțiunea de procurarea a acestora, iarăși, reieșind fiecare din starea și posibilitățile financiare, precum și de relațiile directe pe care le au cu companiile de prestări de servicii, material semincer, pesticide, etc.

Pe parcursul perioadei agricole (ianuarie-februarie 2020) au fost organizat școlarizarea AE

- Prezentarea produselor de uz fitosanitar, tehnică agricolă și material semincer.
- Eficacitatea produselor de uz fitosanitar și a materialului semincer.
- Particularitățile de producere a produselor agricole ecologice.
- Particularitățile tăierilor în uscat a pomilor fructiferi în condițiile anului 2020, formarea pomilor fructiferi tineri.
- Particularitățile tăierilor în uscat a viței de vie în condițiile anului 2020.
- Creșterea legumelor în câmp protejat și deschis.
- Adunări informaționale raionale;
- Posibilități de finanțare a întreprinderilor agricole. Asigurarea întreprinderilor agricole împotriva calamităților naturale.
- Pregătirea pentru petrecerea lucrărilor agricole de primăvară, aprovizionarea cu tehnică agricolă, material semincer și săditor, cu fertilizanți și produse de uz fitosanitar”, de asemenea și contractarea parțială a unor produse agricole .

Activități comune cu Direcția raională Siguranța Alimentelor, AIPA, colaborare și coorganizarea activităților în teritoriu cu ONG-uri așa ca AGROinform, FNFM, Proiectul ” Livada Moldovei”, Asociația cultivatorilor de pomușoare, Institutul de zootehnie și biotehnologii din Maximovca, AȘP ”Porumbeni”, ș.a.Asociația producătorilor și exportatorilor de fructe din Moldova, Asociația producătorilor și exportatorilor de struguri. UNIAGROPROTECT.

Conlucrare intensivă cu DECT a CR, în ceea ce privește convocarea și petrecerea activităților comune, cu privire la strategia de dezvoltare durabilă a rn Hîncești.

Permanent s-au efectuat deplasări în primăriile raionului, întâlniri cu agenții economici, cu acordarea consultațiilor necesare.

În baza informațiilor operative, colectate din teritoriu, este configurată structura culturilor de câmp pentru anul curent.

	Cultura	Preconizat, ha	Sămănat de facto, ha
I	Culturi de toamnă, total	8811	8811
	Grâu de toamnă	7220	7220
	Orz de toamnă	800	800
	Rapița de toamnă	711	711
	Mazăre	45	45
	Secară	15	15
	Triticale	20	20
	II	Culturi de primăvară, total	46978
	Culturi cerealiere și leguminoase, total	28493	
	Grâu de primăvară	1000	
	Orz de primăvară	1200	
	Mazăre	500	
	Porumb	25000	
	Legume	544	
	Bostănoase	550	
	Cartof	100	
	Altele	793	
	Floarea soarelui	18000	
	Lavanda	485	
	Total teren arabil	56989	

În anul 2019 au fost sădite livezi pe o suprafață de 128 ha și vii pe o suprafață de 7 ha. Totodată au fost defrișate livezi – 152 ha și vii – 263 ha.

În ceea ce ține de viticultura și pomicultura, în prezent, lucrările de tăiere în uscat în general au fost finalizate și se așteaptă perioada de înmugurire.

În perioada de primăvară a anului curent este preconizată înființarea plantațiilor perene pe o suprafață de 100 ha și a plantațiilor viței-de-vie pe o suprafață de 10 ha.

Șeptelul de animale în perioada de iarnă 2019-2020 se prezintă astfel:

Specia de animale	Unitate de măsură	Existente		+ ; -
		la 01.01.2019	la 01.0	
				202
				0/2

				1.20 20	019	
	Bovine, total	capete	14 503	14149	-354	
	Incluziv vacii	capete	5 104	4574	-530	
	Porcine, total	capete	19 643	13375	- 626 8	
	Scroafe	capete	1 850	957	- 893	
	Ovine și caprine	capete	72 651	68543	- 410 8	
	Cabaline	capete	2 660	2387	- 273	
	Păsări	mii cap.	1mil585	712000	- 288	
	Albine	familii	201/9 553	222/11267	+21 /17 14	

Din analiza datelor enumerate realizăm că șeptelul a scăzut la majoritatea speciilor de animale. Excepții doar în apicultură, numărul de stupine și de familii a crescut. Baza furajeră este stabilă în perioada ultimilor doi ani. Sânt practicate tot mai mult tehnologiile avansate de cultivare și producere a furajelor proprii, chiar și a nutrețurilor combinate echilibrate după elementele nutritive necesare.

DAA a contribuit la activitatea de inițiere și școlarizare a crescătorilor de animale, și a apicultorilor dar rezultatul lasă de dorit.

Creșterea a șeptelului, în sectorul zootehnic este o ramură strategică a raionului urmează să se depună eforturi mult mai mari pentru asigurarea viabilității sectorului.

A fost evaluată starea tehnică a tractoarelor și mașinilor agricole.

În anul 2019 PMT s-a înnoit cu 62 unități de tractoare de diferite mărci;

- remorci - 8 unități;
- combine - 3 unități;
- mașini agricole de diferite mărci și modele - 212 unități.

La balanța agenților economici și persoanelor particulare sunt **2 163** tractoare, **598** cultivate, **489** semănători, altă tehnică necesară, care după numărul existent, practic în toate localitățile raionului permit ca lucrările agricole să fie executate în termeni optimi.

Gătița la momentul actual constituie:

- Tractoare – 69%

- Remorci – 83%
- Pluguri – 65 %
- Semănători – 80%
- Cultivatoare – 80%
- Grape cu discuri – 70%

Din numărul total de tractoare 28% anual nu se exploatează, în special tractoarele și tehnica agricolă revenită la cota valorică și tehnica agricolă revenită la cota valorică Revizia tehnică anual trec aproximativ 69-72%. Anul acesta revizia tehnică a PMT în raion va începe de pe data de 22 martie și se va efectua în toate UAT. În această perioadă toate tractoarele, remorcile și mașinile agricole mobile vor fi minuțios controlate și verificate conform cerințelor tehnice pentru exploatare.

Ion Sîrbu, șeful DAA Hîncești